
Aika 23.11.2023, klo 09:00 - 10:15

Paikka Hyvinkää, Villatehdas

Käsitellyt asiat

§ 39 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, pöytäkirjantarkastajien valinta

§ 40 Tiedoksiantoja

§ 41 Vuoden 2023 käyttösuunnitelman muuttaminen

§ 42 Talouden toteuma 1.1.-30.9. ja tilinpäätösennuste

§ 43 Hyvinkään ravitsemispalvelut Oy:n osakassopimus

§ 44 Vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaesitys vuosille 2024-2026

§ 45 Vuosien 2025-2028 Investointisuunnitelma

Saapuvilla olleet jäsenet

Annika Kokko, puheenjohtaja, poistui 10:00
Tapio Havula, 1. varapuheenjohtaja
Kimmo Behm
Annika Lappalainen
Arto Lindberg

Muut saapuvilla olleet

Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja, sihteeri
Sanna Kaukua, talouspäällikkö
Helinä Perttu

Poissa

Mikko Komulainen, vt. hyvinvointialuejohtaja
Pirjo Laitinen-Parkkonen, johtajaylilääkäri, kehitys- ja tutkimusjohtaja
Irma Pahlman
Lilli Salmi

Allekirjoitukset

Annika Kokko
Puheenjohtaja

Päivi Tarsia
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue 13.12.2023 klo 09:48. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

28.11.2023

28.11.2023

Arto Lindberg

Annika Lappalainen

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Nähtävillä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla 29.11.2023

§ 39**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, pöytäkirjantarkastajien valinta****Ehdotus**

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Toimitetaan nimenhuuto ja todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus. Kokouksen esityslista liitteineen on toimitettu jaoston jäsenille ja kokoukseen osallistuville viranhaltijoille 17.11.2023 sekä julkaistu Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kotisivuilla. Kokoukselle valitaan jaoston jäsenistä kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Arto Lindberg ja Annika Lappalainen.

§ 40**Tiedoksiantoja****Ehdotus**

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Merkitään tiedoksi.

Kokouskäsitely

Rahoitus- ja talousjaosto päätti yksimielisesti ottaa ylimääräisenä asiana käsittelyyn.

HUS-yhtymän vuoden 2024 talousarvio, toimintaohje yhtymäkokoukseen 14.12.2023

Rahoitus- ja talousjaosto 23.11.2023

Hallintosäännön 158 §:n mukaan toimielin voi esittelijän ehdotuksesta ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa. HUS-yhtymän vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelma käsitellään yhtymäkokouksessa 14.12.2023

HUS-yhtymän yhtymäkokouksen 15.6.2023 hyväksymä talousarviokehys vuodelle 2024 on 2 200 967 427 euroa. Tuolloin yhtymäkokous päätti seuraavista valmistelua ohjaavista periaatteista:

- HUSin kehyslaskennassa nyt määritelty pohja muodostaa kulujen kasvun maksimin. Hyvinvointialueuudistuksen periaatteiden ja rahoituksen määräytymisen periaatteet huomioiden on taloudenpidossa varmistuttava siitä, että HUS- yhtymän todelliset kustannukset eivät kasva nopeammin kuin hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin sotekustannukset.
- HUS- yhtymän tulee kattaa vuonna 2023 mahdollisesti syntyvät alijäämät hyvinvointialuelain edellyttämässä määräajassa taloussuunnitelmassaan 2024-2026.
- HUSin talouden tasapainottamiseen liittyvät esitykset välttämättömistä palveluverkko- tai - tasomuutoksista tulee valmistella yhteistyössä hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa.

Syksyn aikana on käyty neuvotteluja hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUSin välillä liittyen HUSin esittämiin talousarviokehysten tarkistustarpeisiin ja neuvottelut ovat vielä kesken. HUSin yhtymähallitus päätti esittää kokouksessaan 13.11.2023 jäsenkuntien kehysten loppusummaksi 2 212 902 000 euroa eli n. 12,5 Me euroa enemmän kuin kesäkuussa hyväksytyssä kehyksessä. Samalla hyväksyttiin lisäys, että mikäli yhtymäkokous ei hyväksy yhtymähallituksen esittämää talousarvioesitystä, niin yhtymähallitus edellyttää toimitusjohtajalta esitystä siitä, millä konkreettisilla toimenpiteillä talousarvioesitys saadaan tasapainoon.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen heikon taloudellisen tilanteen vuoksi olisi tärkeä pysyttäytyä alkuperäisessä kesäkuussa hyväksytyssä kehyksessä. VM:n 10.10.2023 julkaisemissa hyvinvointialueiden rahoituslaskelmissa Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoitus laski aiemmista laskelmista 7 Me vuodelle 2024, mikä on vaikeuttanut edelleen talousarvion tasapainoiseksi saattamista.

HUSin omistajaohjauksellisia tavoitteita on valmisteltu hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin yhteistyöllä. Tavoitteet liittyvät tuottavuuden parantamiseen, investointien kokonaistason sekä hoitovelan pienentämiseen:

- Tuottavuutta parannetaan vähintään 2 % vuodessa ja valtion rahoitukseen perustuva talouden tasapaino saavutetaan viimeistään vuonna 2025 hidastamalla kustannusten kasvua suhteessa palvelutarpeen kasvuun. Lisäksi edistetään painotuksen siirtämistä HUS-yhtymän jäsenten ennaltaehkäisevään työhön.
- Investointien kokonaistaso mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväksi tasolle.
- HUS tuottaa talousarvion määrärahojensa puitteissa kaikki sen vastuulla olevat lakisääteiset erikoissairaanhoidon palvelut.

Käsittely:

Annika Kokko poistui klo 10.06 ennen asian käsittelyä ja päätöksentekoa esteellisenä (HallintoL 5 luku 28 § kohta ”yhteisöjäävi”). Puheenjohtajana toimi tällöin varapuheenjohtaja Tapio Havula.

Esitys:

Rahoitus- ja talousjaosto päättää

- että asia voidaan ottaa käsiteltäväksi, vaikka se on lisätty esityslistalle kokouskutsun lähettämisen jälkeen.
- esittää aluehallitukselle, että se hyväksyy ensisijaiseksi toimintaohjeeksi HUSin yhtymäkokouksessa 14.12. 2023 noudattaa kesäkuussa hyväksytyn talousarviokehityksen mukaista tasoa.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Päätös

Todettiin, että tiedoksiantoja ei ollut.

Rahoitus- ja talousjaosto, § 4,09.02.2023
Aluehallitus, § 39,14.02.2023
Rahoitus- ja talousjaosto, § 41, 23.11.2023

§ 41

Vuoden 2023 käyttösuunnitelman muuttaminen

KEUHDno-2023-442

Rahoitus- ja talousjaosto, 09.02.2023, § 4

Valmistelijat / lisätiedot:
Sanna Kaukua
sanna.kaukua@keusote.fi
talouspäällikkö

Liitteet

1 Käyttösuunnitelma 2023

Aluevaltuusto hyväksyi vuoden 2022 talousarvion kokouksessaan 8.12.2022 § 85. Talousarviossa on aluevaltuustoon kolme sitovuustasoa: oma palvelutuotanto, erikoissairaanhoido sekä pelastustoimi. Aluehallitus päättää käyttösuunnitelmassa määrärahojen ja tuloarvioiden jakautumisesta talousarviota alemmalle tasolle. Käyttösuunnitelmassa aluehallitukseen sitovia tasoja ovat:

- Hyvinvointialueen johto sekä Strateginen kehittäminen ja tukipalvelut - kokonaisuus
- Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue
- Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualue
- Terveyspalvelut ja sairaanhoido -palvelualue
- Erikoissairaanhoido
- Pelastustoimi.

Käyttösuunnitelman taloudellisissa tavoitteissa sitova erä on toimintakate.

Käyttösuunnitelman toiminnalliset tavoitteet on johdettu vuoden 2023 talousarvion tavoitteista.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto päättää esittää aluehallitukselle, että se hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2023 käyttösuunnitelman.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Aluehallitus, 14.02.2023, § 39

Valmistelijat / lisätiedot:
Sanna Kaukua

sanna.kaukua@keusote.fi
talouspäällikkö

Liitteet

1 Käyttösuunnitelma 2023

Aluevaltuusto hyväksyi vuoden 2022 talousarvion kokouksessaan 8.12.2022 § 85. Talousarviossa on aluevaltuustoon kolme sitovuustasoa: oma palvelutuotanto, erikoissairaanhoidon ja pelastustoimi. Aluehallitus päättää käyttösuunnitelmassa määrärahojen ja tuloarvioiden jakautumisesta talousarviota alemmalle tasolle. Käyttösuunnitelmassa aluehallitukseen sitovia tasoja ovat:

Hyvinvointialueen johto sekä Strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuus
Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue
Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualue
Terveyspalvelut ja sairaanhoidon palvelualue
Erikoissairaanhoidon palvelualue
Pelastustoimi.

Käyttösuunnitelman taloudellisissa tavoitteissa sitova erä on toimintakate.

Käyttösuunnitelman toiminnalliset tavoitteet on johdettu vuoden 2023 talousarvion tavoitteista.

Ehdotus

Esittelijä: Mikko Komulainen, vt. hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- Aluehallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2023 käyttösuunnitelman.

Käsittely:

Olli Savela teki seuraavan muutosehdotuksen: *Sivulta 27 poistetaan tavoite ympärivuorokautisen palveluasumisen osuuden pienentämisestä epärealistisena. Muun muassa erikoissairaanhoidon siirtoviivepäivistä eroon pääsy edellyttää riittävää määrää ympärivuorokautisia palveluasumisen paikkoja.*

Tiia Lintula ehdotti Olli Savelan kannattamana asian palauttamista valmisteluun. *Saate: Tuodaan strategiset painopisteet näkyviin käyttösuunnitelmatavoitteiden yhteyteen, lisätään suorite- ja budjettivertailut edelliseen vuoteen jos mahdollista, halutaan tulosaluekohtaiset eurot näkyviin vaikeivat ole sitovuustasoa sekä parannetaan dokumentin luettavuutta.*

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavalla tavalla:

Aluehallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2023 käyttösuunnitelman. Käyttösuunnitelmaa tarkennetaan erikoissairaanhoidon osalta myöhemmin.

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän muutettu ehdotus otettiin kokouksen pohjaehdotukseksi.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu ehdotus asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi, asiasta on äänestettävä.

Savelan ehdotuksen todettiin rauenneen, koska sitä ei ollut kannatettu.

Äänestysjärjestys:

JAA = esittelijän muutettu ehdotus

EI = Lintulan ehdotus asian palauttamisesta valmisteltavaksi.

Äänestyksen tulos:

15 JAA-ääntä, 2 EI-ääntä

Äänestykset

JAA = esittelijän muutettu ehdotus EI= Lintulan palautusesitys

Jaa

Taneli Kalliokoski

Jaakko Rainio

Annika Kokko

Maiju Tapiolinna

Helinä Perttu

Arto Lindberg

Nina Pietilä

Sirkka Rousu

Jorma Piisinen

Virpi Rätty

Irma Pahlman

Kimmo Behm

Tarja Edry

Heta Ravolainen-Rinne

Jussi Salonen

Ei

Tiia Lintula

Olli Savela

Päätös

Aluehallitus päätti hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2023 käyttösuunnitelman.

Käyttösuunnitelmaa tarkennetaan

erikoissairaanhoidon osalta myöhemmin.

Rahoitus- ja talousjaosto, 23.11.2023, § 41

Valmistelija / lisätiedot:

Sanna Kaukua

sanna.kaukua@keusote.fi

talouspäällikkö

Liitteet

1 Liite, vuoden 2023 käyttösuunnitelman muuttaminen

Aluehallitus hyväksyi vuoden 2023 käyttösuunnitelman kokouksessaan 14.2.2023 § 39.

Aluevaltuusto päätti vuoden 2023 talousarviomuutoksesta kokouksessaan 9.11.2023 § 57. Talousarvion muuttaminen edellyttää myös käyttösuunnitelman muuttamista. Nyt päätöksentekoon tuotavassa käyttösuunnitelman muutoksessa huomioidaan paitsi talousarviomuutoksen vaikutus, tehdään myös määrärahasiirtoja käyttösuunnitelman sitovuustasojen välillä. Seuraavaksi on kerrottu kunkin muutoksen vaikutus käyttösuunnitelman sitovuustasoittain ja muutokset on kuvattu myös liitteessä.

Talousarviomuutoksen vaikutus käyttösuunnitelmaan

Talousarviomuutos tehtiin syyskuun tilinpäätösennusteen perusteella ja muutoksia tuli sekä tuloarvioihin että määrärahoihin.

Hyvinvointialueen johdossa sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut - kokonaisuudessa (Keukonserni) merkittävimmät määrärahoihin tehtävät muutokset aiheutuvat Sarastian palveluista, vartiointipalveluista, työterveyshuollosta sekä luottamustoimielinten arvioitua suuremmasta kokousmäärästä. Hankkeet aiheuttavat myös muutoksia tuloarvioihin ja määrärahoihin, mutta niiden toimintakatevaikutus on nolla. Talousarviomuutoksen vaikutus Keukonsernin käyttösuunnitelman toimintakatteeseen on n. -2,3 Me.

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualueella (Ikva) talousarviomuutokset kohdentuivat kehitysvammaisten asumispalveluihin ja alle 65-vuotiaiden omaishoidon tukeen. Muutoksen vaikutus Ikvan käyttösuunnitelman toimintakatteeseen on n. -3,3 Me.

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualueella (Miela) talousarviomuutokset kohdentuivat lastensuojelun ympärivuorokautiseen hoitoon sekä työvoiman vuokraukseen. Vaikutus Mielan käyttösuunnitelman toimintakatteeseen on n. -4,3 Me.

Terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelualueella (Tepasa) muutokset johtuvat koronakustannuksista, kuntoutuskeskuksen tuottojen alittumisesta, kuntoutuspalvelujen arviointi- ja kotikuntoutustoiminnan henkilöstökulujen ylittymisestä sekä avopalvelujen tuottojen alituksesta lääkäri- ja hammaslääkäripulasta johtuen. Vaikutus Tepasan käyttösuunnitelman toimintakatteeseen on n. -2,5 Me.

Erikoissairanhoidon kustannusten arvioidaan ylittyvän n. 8,9 Me, josta n. 2,1 Me:n johtuu siirtoviivepäivistä. Valtuusto hyväksyi tämän talousarviomuutoksen ja erikoissairanhoidon käyttösuunnitelmaan tehdään vastaava muutos.

Pelastustoimen ylityksen arvioidaan olevan n. 0,5 Me ja se johtuu pelastuslaitoksen antaman selvityksen mukaan henkilöstökuluista. Valtuusto hyväksyi tämän talousarviomuutoksen ja pelastustoimen käyttösuunnitelmaan tehdään vastaava muutos.

Palkkaharmonisointi

Vuoden 2023 käyttösuunnitelmassa palkkaharmonisointiin varatut määrärahat ovat olleet Keukonsernissa. Palkkojen toteutumaa kirjataan ympäri organisaatiota, joten määrärahoja siirretään Keukonsernista muille palvelualueille.

Harmonisointimäärärahan palvelualueittainen kohdentaminen on jossain määrin laskennallista, koska tarkkoja tietoja kustannuspaikkakohtaisesta vaikutuksesta ei ole ollut saatavilla. Voi olla, ettei määrärahojen muutos siis kohdennu aivan samassa suhteessa kuin harmonisoinnin aiheuttamat kustannukset kirjataan. Mielan palvelualueella terveydenhoitajien työn vaativuusarvioinnin myötä palkkoihin on tehty tasokorotus, jonka vaikutuksen arvioidaan olevan n. 0,5 Me. Tämä määrärahasiirto sisältyy palkkaharmonisointikonaisuuteen. Harmonisointiin liittyvän käyttösuunnitelman muutoksen vaikutus toimintakatteeseen palvelualueittain:

- Keukonserni 10,7 Me
- Ikva -4,0 Me
- Miela -3,8 Me
- Tepasa -3,0 Me

Sotesopimuksen kertaerä

Sotesopimuksen vaikutus henkilöstökuluihin ei ollut tarkkaan tiedossa käyttösuunnitelmaa tehtäessä. Keukonserniin varattiin keskitetysti määrärahaa sotesopimuksen tuomiin korotuksiin. Sotesopimukseen sisältyi ns. kertaerä eli sopimuksen piirissä oleville maksettiin kesäkuussa 467 euroa. Tämän vaikutus hyvinvointialuetasolla oli n. 2,2 Me ja tähän liittyvä määräraha siirretään Keukonsernista palvelualueille. Siirron vaikutus toimintakatteeseen palvelualueittain:

- Keukonserni 2,0 Me
- Ikva -0,9 Me
- Miela -0,5 Me
- Tepasa -0,6 Me

Ulkoisten tilakustannusten siirto palvelualueilta tilahallintaan

Hyvinvointialueella otettiin käyttöön sisäiset vuokrat. Sisäisen vuokrauksen malli ja Modulo-järjestelmän käyttöönotto sisäisten vuokrien osalta valmistui kuitenkin vasta loppukesästä 2023, joten käyttösuunnitelmaa tehdessä tiloihin liittyvät määrärahat on sisältyneet palvelualueiden käyttösuunnitelmiin. Vuoden alusta lähtien tiloihin liittyvät kustannukset (mm. rakennusten vuokra, puhtaanapito, sähkö, vesi, jätehuolto, lämmitys) on kuitenkin kirjattu Keukonserniin tilahallinnan kustannuspaikalle. Käyttösuunnitelman muutoksessa tiloihin liittyvät määrärahat tulee siirtää palvelualueilta tilahallintaan. Muutoksen vaikutus toimintakatteeseen palvelualueittain:

- Keukonserni -37,6 Me
- Ikva 12,1 Me
- Miela 8,5 Me
- Tepasa 17,0 Me

Sisäiset vuokrat

Modulo-tilahallintajärjestelmään on syötetty vuoden 2023 tilakustannusten budjetiksi 40,2 Me. Tämä on arvio vuoden 2023 tiloihin liittyvistä kustannuksista eli edellisessä kohdassa mainituista eristä. Sisäinen vuokra kohdentuu Modulo-järjestelmään

määriteltyjen tilojen käyttäjien perusteella. Koska vuoden 2023 sisäisen vuokrauksen malli rakentui niin myöhään, kohdennetaan sisäinen vuokra tilojen käyttäjille Modulon budjetin perusteella eikä vuoden lopussa tehdä ns. tasausajoa, kuten tulevana vuosina tullaan tekemään. Tasausajossa kunkin kiinteistön toteutuneet kustannukset viedään Moduloon ja tasausajon jälkeen nähdään, miten toteutuneet tilakustannukset kohdentuvat käyttäjille ja miten se poikkeaa budjetissa kohdistetuista tilakustannuksista. Koska tätä ajoa ei vuonna 2023 tehdä, tulee lopullinen sisäinen vuokra olemaan 40,2 Me eli Moduloon määritellyn budjetin suuruinen. Käyttösuunnitelman muutoksessa sisäisten vuokrien palvelualueittainen kohdentuminen on määritelty siten, että tammi-lokakuun kirjattujen sisäisten vuokrien perusteella on laskettu kunkin tilankäyttäjän (kustannuspaikan) suhteellinen osuus kokonaisuudesta ja koko vuoden budjetti 40,2 Me on kohdennettu kustannuspaikoille näillä suhteellisilla osuuksilla. Sisäisten vuokrien käyttösuunnitelman vaikutus palvelualueiden toimintakatteeseen:

- Keukonserni 39,1 Me
- Ikva -9,9 Me
- Miela -10,1 Me
- Tepasa -19,1 Me

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto esittää aluehallitukselle, että aluehallitus päättää muuttaa vuoden 2023 käyttösuunnitelmaa liitteen mukaisesti.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

§ 42**Talouden toteuma 1.1.-30.9. ja tilinpäätösennuste**

KEUHDno-2023-1999

Valmistelija / lisätiedot:

Laura Aittola

laura.aittola@keusote.fi

laskentapäällikkö

Liitteet

1 KEUSOTE TPE Q3 2023

2 Keski-Uudenmaan aluehallituksen seminaari 02112023 HUS talous versio2

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue raportoi talouden toteutumisesta kuukausittain pl. tammi- ja helmikuu sekä heinäkuu. Tammi-kesäkuulta tehdään osavuosisikatsaus, joka on kuukausiraporttia laajempi talouden ja toiminnan raportointi.

Hyvinvointialueen toimintatuotot ajalla 1.1.-30.9.2023 olivat yhteensä n. 60,3 Me ja toimintakulut n. 661,8 Me. Toimintakate oli n. -600,2 Me. Valtionrahoitusta kirjattiin raportointiaikana n. 558,1 Me. Rahoitustuotot ja -kulut sekä suunnitelman mukaiset poistot huomioiden raportointijakson alijäämä oli n. 44,9 Me.

Tilinpäätösennuste

Tammi-syyskuun tietojen pohjalta laadittu tilinpäätösennuste oman toiminnan osalta on heikentynyt 3,7 Me elokuun jälkeen laadittuun ennusteeseen nähden.

Erikoissairaanhoidon osalta ennuste on 0,1 Me heikompi kuin viimeksi. Ennusteen mukaan hyvinvointialueen talousarvioon merkitty toimintakate tulee ylittymään n. 21,8 Me, josta erikoissairaanhoidon osuus on n. 8,9 Me ja oman toiminnan ylitysennuste n. 12,4 Me. Pelastustoimen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Hyvinvointialueen johdon sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut - kokonaisuuden ylityksen arvioidaan olevan n. 2,3 Me. Ylitystä aiheuttavat mm. Sarastian palveluiden, työterveyshuollon palveluiden ja turvallisuuspalveluiden ylittyminen sekä hyvinvointialueen luottamustoimielinten arvioitua suurempi kokousmäärä.

Palvelualueiden tilinpäätösennusteissa ei ole huomioitu palkkaharmonisaatioiden ja tilakustannusten vaikutusta. Hyvinvointialuetasolla näihin varattujen määrärahojen arvioidaan riittävän. Näihin liittyvä käyttösuunnitelman muutos on päätöksenteossa aluehallituksessa 28.11.

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualueella ylitysennuste on n. 3,3 Me. Ylitys kohdentuu vammaispalveluihin. Omaishoidon tuen sekä ostettujen asumispalveluiden kustannusten arvioidaan ylittävän talousarvion varaukset. Omaishoidon tuen osalta asiakasmäärä on kasvanut ja palveluntuottajien hintojen korotukset eivät olleet vammaispalveluiden osalta tiedossa talousarvion laadintavaiheessa. Talousarvioon varatut hinnankorotukset ovat osoittautuneet liian pieniksi.

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualueen ylitysennuste on n. 4,3 Me. Ylitys aiheutuu

pääosin lastensuojelun ympärivuorokautisen hoidon kustannusten ylityksestä. Asiakasmäärät ovat kasvaneet valtakunnallisen trendin mukaisesti. Terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelualueella ylitysuhka on n. 2,5 Me. Ylitys johtuu mm. liian optimistisesti arvioiduista kuntoutuspalvelujen tuotoista sekä kuntoutuspalvelujen arkitiimin lisähenkilöstön palkkaamisesta. Arkitiimin vahvistamisella pyritään kotiutuksen nopeuttamiseen sekä siirtoviivapäivämaksujen vähentämiseen. Koronasta arvioidaan aiheutuvan n. 0,6 Me kustannukset kuluvana vuonna, pääasiassa näytteenotosta.

Koko HUS:n osalta alijäämäennuste on noin 95 Me. HUS:lta on syytä edellyttää vuoden 2023 alijäämänsä kattamista hyvinvointialuelain mukaisesti vuosina 2024–2025. Merkittävin menolisäys on sote-sektorin palkkaratkaisun n. 47,4 Me kustannukset, joita ei ole huomioitu talousarviossa. Lisäksi mm. talousarvion tulopohjasta puuttuu rahoituspohjaa omaan tutkimustoimintaan vuositasolla 7 Me sekä Covid-19 suojatarvikkeita on alaskirjattu 4,5 Me edestä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen jäsenmaksuosuus on ylityksessä arvion mukaan 8,9 Me. Ennuste sisältää siirtoviivapäivämaksuja noin 2 Me, jota ei ole huomioitu talousarviossa. Liitteenä on HUS:n talousjohtajan aluehallituksen seminaarissa esittämä talouskatsaus.

Valtiovarainministeriön 10.10.2023 päivittämien rahoituslaskelmien mukaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialue on saamassa vuodelle 2023 rahoitusta yhteensä n. 765 Me. Muutosta aiempiin ennusteisiin verrattuna tulee mm. kunnilta siirtyvät kustannukset huomioivan siirtolaskelman tarkennuksesta sekä ns. kertaerästä, joka on talousarviovalmisteluvaiheessa arvioitu vuodelle 2024 rahoituslain mukaisesti. Rahoituslakia on muutettu talousarvion hyväksymisen jälkeen ja kertaerä kirjataankin vuodelle 2023. Siirtolaskelman tarkennus heikensi arviota Keski-Uudenmaan saamasta Valtion rahoituksesta noin miljoona euroa edelliseen arvioon verrattuna.

Alkuperäisessä talousarviossa vuoden 2023 alijäämä oli n. 65,7 Me. Toimintakatteen n. 21,8 Me:n heikentymisen ja valtionrahoituksen muutoksen myötä tilinpäätösennusteen mukainen alijäämä on n. 59 Me mukaan lukien erikoissairaanhoidon kustannukset. Valtuusto päätti talousarviomuutoksesta syyskuun tilinpäätösennusteen mukaisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto esittää aluehallitukselle, että se merkitsee tiedoksi talouden toteutuman 1.1.–30.9.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

§ 43**Hyvinkään ravitsemispalvelut Oy:n osakassopimus**

KEUHDno-2023-4467

Valmistelija / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

rahoitus- ja talousjohtaja

Liitteet

1 Osakassopimus - Ravitsemispalvelut Oy - luonnos 11_9_2023 (v 3_75) (003)
Verkkojulkisuus rajoitettu

Hyvinkään ravitsemispalvelut Oy:n osakassopimus

Taustaa

Hyvinkään kaupunki, HUS-yhtymän ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ovat 1.1.2023 alkaen olleet Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n osakkeenomistajia. Yhtiön nykyinen osakassopimus on yhtiön perustamishetkeltä, eli vuodelta 2013. Tuossa osakassopimuksessa sopimuksen osapuolia ovat Hyvinkään kaupunki, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä sekä yhtiö itse.

Merkittävin muutos sopimukseen on hyvinvointialueen tulo yhtiön osakkaaksi, joka jo yksin pakottaa sopimuksen päivittämiseen. Lisäksi sopimus sisältää tiettyjä perustamisvaiheeseen liittyviä kohtia, kuten vuokrattaviin tiloihin, näiden peruskorjaukseen tai yhtiön käytössä olevaan kalustoon liittyviä määräyksiä, jotka eivät enää ole relevantteja. Aiemmassa osakassopimuksessa ei ole sovittu yhtiöstä irtautumiseen tai toiminnan päättämiseen liittyvistä asioista, jotka uuteen sopimukseen on otettu mukaan. Päivitetty sopimus ei sisällä kohtia, jotka edellyttäisivät yhtiön itsensä tuloa sopimuksen osapuoleksi.

Osakassopimuksen päivitys on ollut osapuolten tiedossa jo omistusjärjestelyiden suunnittelun alkaessa, elokuussa 2022. Uuden sopimuksen luonnostelu aloitettiin jo tuolloin, ja sitä on työstetty osapuolten kesken aktiivisemmin yhtiökokouksessa 12.6.2023 tehdyn päätöksen edellyttämällä tavalla.

Sopimuksen pääkohtina on pidetty seuraavia asioita:

- tarve varmistaa yhtiön in-house -asema;
- osapuolten palvelu- / ostotarpeen huomioiminen yhtiön talouden turvaavalla tavalla;
- menettely omistussuhteiden muuttuessa;
- menettely yhtiöstä irtautuessa;
- menettely liiketoiminnan tai koko osakekannan luovutustilanteessa;
- yhtiön hallinnon muodostaminen ja sen päätöksentekoa koskevat määräykset;

Yhtiön nykyisten osakkaiden yhdessä laatima osakassopimusluonnos on liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto esittää aluehallitukselle, että se hyväksyy Hyvinkään ravitsemispalvelujen osakassopimuksen liitteen mukaisena.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Aluehallitus, § 185, 20.06.2023

Rahoitus- ja talousjaosto, § 27, 07.09.2023

Rahoitus- ja talousjaosto, § 44, 23.11.2023

§ 44

Vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaesitys vuosille 2024-2026

KEUHDno-2023-1417

Aluehallitus, 20.06.2023, § 185

Valmistelijat / lisätiedot:

Sanna Kaukua

sanna.kaukua@keusote.fi

talouspäällikkö

Liitteet

1 Taloussuunnitelman 2024-2026 laadintaohje aluehallitukseen 20.6.2023

KEUHDno-2023-1417

Aikaisempi käsittely

Rahoitus- ja talousjaosto, 13.4.2023

Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunta, 26.4.2023

Valmistelija

Sanna Kaukua, talouspäällikkö, sanna.kaukua@keusote.fi

Perustelut

Taustaa

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan aluehallitus hyväksyy talousarvion ja -suunnitelman suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Hallintosäännön mukaan hyvinvointialueen taloussuunnitelmakausi on kolme vuotta.

Talouden tilanne vuonna 2023

Vuoden 2023 talousarvio on n. 65,7 Me alijäämäinen. Maaliskuun tilinpäätösennusteen mukaan oman toiminnan toimintakate toteutuu n. 7,3 Me talousarviota heikompana. Erikoissairaanhoidon tilinpäätösennusteen mukaan toimintakate toteutuu n. 6,3 Me talousarviota heikompana. Valtiovarainministeriön

uusimpien laskelmien mukaan vuoden 2023 rahoitus toteutuisi n. 29,3 Me talousarviota suurempana. Edellä kerrotun perusteella tilinpäätösennusteen mukainen alijäämä vuonna 2023 olisi noin 50 Me. Vuoden 2023 alijäämä on katettava vuoden 2026 loppuun mennessä.

Vuosi 2024

Vuoden 2024 kehyksen lähtökohtana on vuoden 2023 tilinpäätösennuste (raportoitu rahoitus- ja talousjaostossa 24.5.2023 ja aluehallituksessa 30.5.2023) kuitenkin siten, että oman toiminnan ylitysuuhkaa on pienennetty 5 Me:lla ja erikoissairaanhoidon ylitysuuhkaa 5 Me:lla. Oman toiminnan muutos perustuu rahoitus- ja talousjaoston sekä aluehallituksen päätöksiin pyytää palvelualueita etsimään ja toimeenpanemaan nopeavaikutteisia keinoja vuoden 2023 talousarviossa pysymiseksi. HUS:n vuonna 2023 syntyvää alijäämää ei ole pakko kattaa hyvinvointialueilla vaan HUS-yhtymän on mahdollista kattaa vuonna 2023 syntyvä alijäämä hyvinvointialuelain edellyttämässä määräajassa taloussuunnitelmassaan ajalla 2024-2026.

Korjatun tilinpäätösennusteen mukaisiin lukuihin on omassa toiminnassa vuodelle 2024 huomioitu 6 %:n maksutuottojen kasvu, 2,3 %:n henkilöstökulujen kasvu, 5 % kasvu palvelujen ostoihin ja muihin toimintakuluihin. Näillä muutoksilla oman toiminnan toimintakatteen kasvu korjattuun tilinpäätösennusteeseen verrattuna olisi noin 3,5 % eli 18,1 Me. Erikoissairaanhoidon toimintakate on n. 278,9 Me, jossa kasvua vuoden 2023 korjattuun tilinpäätösennusteeseen verrattuna on n. 5,2 % eli n. 13,9 Me. Pelastustoimen toimintakate on n. 16,6 Me, joka on n. 3,5 % ja 0,6 Me vuoden 2023 tilinpäätösennustetta korkeampi. Valtionrahoitus, joka on ministeriön huhtikuisten laskelmien mukaan 807,1 Me, ei mahdollista näin suurta kasvua. Valmisteilla olevan hyvinvointialueohjelman toimenpiteillä tavoitellaan vuonna 2024 n. 10,5 Me:n säästöjä omaan toimintaan. Oman toiminnan muutos vuoden 2024 kehyksessä on n. 1,5 % eli n. 7,6 Me vuoden 2023 korjattuun tilinpäätösennusteeseen verrattuna. Erikoissairaanhoidon ja pelastustoimen kehys on edellä kerrotun mukainen.

Aluehallitus käsittelee HUS:n kehystä kokouksessaan 13.6.2023 ja HUS:n yhtymäkokous päättää HUS:n kehyksestä 15.6.2023. Yhtymäkokouksen päätös huomioidaan hyvinvointialueen talousarviovalmistelussa.

Vuoden 2024 alijäämä on kehyksen mukaan n. 21,1 Me ja vuosien 2023-2024 kumulatiivinen alijäämä n. 61,1 Me.

Vuosi 2025

Oman toiminnan lähtökohtainen kasvu on n. 2,3 % vuoden 2024 kehykseen verrattuna. Erikoissairaanhoidon ja pelastustoimen kasvu on n. 2 %. Hyvinvointialueohjelmalla tavoitellaan vuonna 2025 n. 10,5 Me:n säästöjä. Tästä omaan toimintaan on kohdennettu 6,8 Me, erikoissairaanhoidon n. 3,5 Me ja pelastustoimeen n. 0,2 Me. Säästötavoitteet huomioiden oman toiminnan kasvu on n. 1 %, erikoissairaanhoidon n. 0,7 % ja pelastustoimen n. 0,8 % vuoden 2024 kehykseen verrattuna.

Valtionrahoitus on valtiovarainministeriön huhtikuisten laskelmien mukaan n. 841 Me. Kehyksessä valtionrahoitus on kuitenkin arvioitu 853,5 Me:ksi. Ministeriöltä saatujen tietojen mukaan huhtikuussa julkaistuissa pitkän aikavälin laskelmissa ei ole huomioitu vuoden 2023 tilinpäätöksiin perustuvaa vuoden 2025 rahoituksen

jälkikäteiskorjausta. Vuosi 2023 vaikuttaa jäävän koko maan tasolla kovasti alijäämäiseksi ja siten on arvioitavissa, että vuodelle 2025 tulee lisärahoitusta jälkikäteiskorjauksen vuoksi. Tällä perusteella kehyksessä rahoitusta on korotettu lähes 1,5 %:lla ministeriön laskelmista.

Vuosi 2025 on kehyksen mukaan n. 16,7 Me ylijäämäinen. Vuosien 2023-2025 kumulatiivinen alijäämä olisi n. 44,5 Me.

Vuosi 2026

Oman toiminnan, erikoissairaanhoidon ja pelastustoimen lähtökohtainen kasvu on 2 % vuoden 2025 kehykseen verrattuna. Hyvinvointialueohjelmalla tavoitellaan n. 9,9 Me:n säästöjä, josta omaan toimintaan kohdistuu n. 6,5 Me, erikoissairaanhoidon n. 3,2 Me ja pelastustoimeen n. 0,2 Me. Oman toiminnan toimintakatteen muutos on hyvinvointialueohjelman toimenpiteet huomioiden n. 0,8 %, erikoissairaanhoidon n. 0,9 % ja pelastustoimen n. 0,8 % vuoden 2025 kehykseen verrattuna.

Valtionrahoitus on ministeriön huhtikuisten laskelmien mukaan vuonna 2026 n. 876 Me. Vastaavasti kuin vuoden 2025 kehyksessä, vuoden 2026 kehyksessä ministeriön arviota on korotettu n. 1,5 %:lla eli n. 13,5 Me:lla.

Vuosi 2026 on kehyksen mukaan n. 44,9 Me ylijäämäinen. Vuosien 2023-2026 kumulatiivinen ylijäämä olisi n. 0,4 Me eli taloussuunnitelma täyttää hyvinvointialuelain tasapainotusvaatimuksen.

Yhteenveto kehyksestä 2024-2026

Kehys on hyvin tavoitteellinen. Kehyksessä on huomioitu hyvinvointialueohjelman toimenpiteitä n. 30,9 Me vuosina 2024-2026. Lisäksi vuoden 2023 tilinpäätösennusteen mukaista ylityshukkaa on karsittu 10 Me:lla. Näiden säästöjen toteutuminen on välttämätöntä, jotta talous saadaan tasapainoon vuoden 2026 loppuun mennessä. Hyvinvointialueohjelma tulee päätöksentekoon syksyllä 2023.

Valtionrahoituksen taso on tässä vaiheessa epäselvä. Vuoden 2023 rahoitus selviää lopullisesti vasta vuoden lopussa, kun laskelmiin saadaan mukaan kuntien vuosien 2022 tilinpäätöstiedot. Vuoden 2024 rahoituslaskelmia päivitetään vielä vuoden 2023 aikana ja vasta loppuvuodesta 2023 saadaan lopulliset arviot vuoden 2024 rahoituksesta. Edellä jo kerrottiin, että ministeriön pitkän aikavälin laskelmat ovat vielä hyvin alustavia. Rahoituksen epävarmuus hankaloittaa taloussuunnitelman valmistelua merkittävästi.

Taloussuunnitelman valmisteluajataulu

Aluehallitus päättää kehyksestä kokouksessaan 20.6.2023. Tämän jälkeen palvelualueet valmistelevat talousarvioesityksensä ja niitä käydään läpi palvelualueiden neuvotteluissa syyskuun puolivälin jälkeen. Johtoryhmän talousarvioseminaari on syyskuun lopussa.

Rahoitus- ja talousjaostossa esitellään lokakuussa talousarviovalmistelun tilannetta ja marraskuussa pidetään sekä aluehallituksen että aluevaltuuston seminaarit, joissa käsitellään hyvinvointialuejohtajan alustavaa talousarvioesitystä. Rahoitus- ja talousjaostoon tuodaan hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys 23.11., josta se

etenee aluehallituksen kokoukseen 29.11. Aluehallituksen talousarvioesitys etenee aluevaltuuston 14.2. kokoukseen. Vuoden 2024 käyttösuunnitelmat käsitellään aluehallituksessa alkuvuodesta 2024.

Palvelujohtajat ja integraatiojohtaja esittelevät alustavia talousarviolinjauksia rahoitus- ja talousjaoston kokouksessa.

Päätösehdotus

Rahoitus- ja talousjaosto esittää aluehallitukselle, että aluehallitus hyväksyy

- vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman kehityksen; kehystä tarkastellaan vielä syksyllä, kun uudet valtionrahoituslaskelmat julkistetaan
- taloussuunnitelman laadintaohjeen
- taloussuunnitelman valmisteluajataulun

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan tarkennuksella, että HUSin yhtymäkokouksen 15.6.2023 hyväksymä kehys päivittää erikoissairaanhoidon osalta.

Ehdotus

Esittelijä: Mikko Komulainen, vt. hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus hyväksyy

- vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman kehityksen; kehystä tarkastellaan vielä syksyllä, kun uudet valtionrahoituslaskelmat julkistetaan
- taloussuunnitelman laadintaohjeen
- taloussuunnitelman valmisteluajataulun

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Rahoitus- ja talousjaosto, 07.09.2023, § 27

Valmistelijat / lisätiedot:

Sanna Kaukua

sanna.kaukua@keusote.fi

talouspäällikkö

Valtionrahoitus

Valtiovarainministeriö on julkaissut 31.8.2023 kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat, jotka on päivitetty vuoden 2022 tilinpäätöstiedoilla. Samalla on oikaistu kuntien kirjaamia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannuksia, jotka muuten merkittävästi vääristäisivät rahoitusta. Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset määräytyvät sen perusteella, mitä kunnat ovat tilinpäätöksissä raportoineet kustannuksiksi vuosina 2021 ja 2022.

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen nettokustannukset ovat vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella kasvaneet 1,3 mrd. euroa vuodesta 2021. Vuoden 2022 nettokustannukset ovat kuitenkin 120 Me alhaisemmat kuin kevään tilinpäätösarvioiedoissa.

Tämän hetken tietojen mukaan rahoitusta vääristävien tilinpäätöserien oikaisut kasvattavat koko maan tasolla vuoden 2022 nettokustannuksia n. 220 Me ja vähentävät vuoden 2021 nettokustannuksia n. 10 Me. Kesällä annettujen asetusten mukaisista eristä on huomioitu kuntayhtymien yli- ja alijäämät, kuntien ja kuntayhtymien luovutusvoitot ja -tappiot sekä kertaluonteiset poistot ja arvonalentumiset. Jo voimassa olleeseen lainsäädäntöön perustuen oikaistaan myös takautuvat palkkaharmonisaation kustannukset.

Arvio hyvinvointialueiden rahoituksesta vuodelle 2024 on 24,3 mrd. euroa. Päivitetystä laskelmassa on otettu huomioon lopulliset terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon palvelutarvekertoimet vuodelle 2024. Hyvinvointialuekohtaiset siirtymätasaukset on päivitetty vastaamaan siirtyvää kustannusta. Hyvinvointialuekohtaisella siirtymätasauksella tasataan laskennallisesta rahoitusmallista aiheutuvaa muutosta suhteessa tehtävistä aiemmin vastanneiden kuntien toteutuneisiin kustannuksiin.

Päivitetty arvio vuoden 2023 rahoitusta korjaavasta kertakorvauksesta on noin 700 Me. Kertakorvauksesta on maksettu keväällä 2023 ennakkomaksuna 150 Me. Kertakorvauksella korjataan hyvinvointialuekohtaista vuoden 2023 rahoitusta tammikuussa 2024 vastaamaan kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaisesti laskettua rahoitusta.

Vuoden 2024 rahoituksen ja vuoden 2023 kertakorvauksen laskelmat tarkentuvat, jos kuntien kustannuksiin tehtäviin oikaisuihin tulee muutoksia. Vuoden 2024 rahoituksen taso tarkentuu lopulliseksi myös valtiovarainministeriön syksyn ennusteen mukaisella vuoden 2024 hyvinvointialueindeksillä ja valtion vuoden 2024 talousarvion mukaisten tehtävämuutosten perusteella.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoitus vuodelle 2023 on uuden laskelman mukaan n. 766,1 Me, kun se aiemman laskelman mukaan oli 764,1 Me. Vuoden 2024 rahoitus on uuden laskelman mukaan n. 805,2 Me, kun se aiemman arvion mukaan oli 807,1 Me. Vuoden 2024 rahoitus on Keski-Uudellamaalla 3963 euroa/asukas, kun se on Manner-Suomessa keskimäärin 4389 euroa/asukas. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen asukaskohtainen rahoitus on kolmanneksi alhaisin - vain Länsi-Uudenmaan ja Vantaa-Keravan hyvinvointialueiden asukaskohtainen rahoitus on alhaisempi.

HUS:n talousarviovalmistelu

HUS-yhtymän perussopimuksessa on määrätty, että HUS-yhtymän taloussuunnittelu perustuu talousarviokehykseen, josta päättää HUS-yhtymän yhtymäkokous. Yhtymäkokous hyväksyi 2024 talousarviovalmistelun perusteeksi kehyksen (1000 euroa) 2 200 967. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen osuus HUS:n kehyksestä on n. 280,5 Me, mikä sopii aluehallituksen kesäkuussa päättämään erikoissairaanhoidon kehykseen. Helsingin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden HUSille kohdentama

määräraha koostuu nk. jäsenmaksuosuudesta, kapitaatioperusteisista eristä sekä terveyskeskuspäivystyksestä ja -käynneistä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella terveyskeskuspäivystys on budjetoitu perusterveydenhuoltoon.

Perussopimuksen mukaisesti HUS-yhtymän talousarvio ei saa olla alijäämäinen. Vuoden 2024 talousarvioesitys esitetään valmisteltavan nollatulokseen (TA 2023, 0 euroa). Tämä merkitsee noin 52,1 Me:n tasapainottamis-/sopeuttamisvaadetta vuotuisen 1 %:n tuottavuusvaateen (22,0 Me) lisäksi.

HUS:n yhtymähallitus on käsitellyt talousarviovalmistelua kokouksessaan 21.8.2023 ja päättänyt, että talousarvion valmistelua jatketaan kahdella yhtymäkokouksessa esitetyllä raamitasolla ja tuodaan hallitukselle jatkossa näiden molempien tuottamat skenaariot. Vaihtoehtoisen kehyksen loppusumma on vajaa 53 Me suurempi kuin HUS:n yhtymäkokouksen päättämä kehys.

HUS:n talousarvion valmistelua jatketaan mm. tasapainottamisohjelman valmistelulla ja TAE 2024 valmistelutilannetta käsitellään seuraavan kerran yhtymähallituksessa 11.9.2023. Talousarvioesityksen ensimmäinen varsinainen käsittely on HUS-yhtymähallituksessa 23.10.2023 ja varsinainen talousarviokäsittely on 13.11.2023, jonka jälkeen talousarvio lähetetään HUS-yhtymäkokouksen 14.12.2023 hyväksyntää varten.

Hyvinvointialueohjelma ja palveluiden verkostosuunnitelma

Hyvinvointialueohjelma ja palveluiden verkostosuunnitelma tulevat päätöksentekoon syyskuussa. Näiden lisäksi valmisteilla on toimitilaohjelma. Näihin ohjelmiin pohjautuvilla konkreettisilla toimenpiteillä tulee saavuttaa vuoden 2024 talousarvion kehyksessä oleva 10,5 Me:n säästö. Talousarvion valmistelun yhteydessä valmistellaan erillistä hyvinvointialueohjelman toimeenpanosuunnitelmaa, jossa konkreettiset toimenpiteet esitetään. Hyvinvointialueohjelma sisältää ajatuksen toiminnan pitkäjänteisestä kehittämisestä, jolla hillitään kustannusten kasvua. Lisäksi tarvitaan kuitenkin toimenpiteitä, joilla saadaan kustannuksia laskettua nopealla aikataululla. Lainsäädännön mukaan talouden tulee olla tasapainossa suunnitelmakaudella (2024-2026) ja vuonna 2023 syntyvä alijäämä on katettava vuoden 2026 loppuun mennessä.

Hyvinvointialueen talousarviovalmistelun aikataulu

- 20.-21.9. Palvelualueiden talousarvioneuvottelut
- 27.9. Johtoryhmän kehittämisäamupäivä, talousarvioseminaari
- 12.10. Rahoitus- ja talousjaosto, talousarviolaadinnan tilanne, alustavat toiminnalliset tavoitteet, investointisuunnitelma
- 24.10. Aluehallitus, valtuustoryhmien puheenjohtajat, lautakuntien puheenjohtajat, talousarviolaadinnan tilanne, investointisuunnitelma
- 26.10. Rahoitus- ja talousjaosto, talousarviolaadinnan tilanne, lausuntojen pyytäminen lautakunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä
- 2.-3.11. Aluehallituksen seminaari, alustava hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys, investointisuunnitelma
- 9.11. Aluevaltuuston seminaari, alustava hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys, investointisuunnitelma

- 23.11. Rahoitus- ja talousjaosto, hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys, investointisuunnitelma
- 30.11. Aluehallitus, aluehallituksen talousarvioesitys aluevaltuustolle, investointisuunnitelma
- 14.12. Aluevaltuusto, talousarvion hyväksyminen, investointisuunnitelma
- 1-2/2024 Aluehallitus, käyttösuunnitelmat, talousarvion täytäntöönpano-ohje

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto

- merkitsee tiedoksi vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman valmistelutilanteen
- edellyttää, että hyvinvointialueohjelman toimeenpanosuunnitelma sisältää vähintään kehyksen mukaisen 10,5 Me:n säästötavoitteen vuonna 2024
- pitää välttämättömänä, että HUS:n talousarviovalmistelussa noudatetaan yhtymäkokouksen päättämää kehystä

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Rahoitus- ja talousjaosto, 23.11.2023, § 44

Valmistelija / lisätiedot:

Sanna Kaukua

sanna.kaukua@keusote.fi

talouspäällikkö

Liitteet

1 Talousarvio 2024, taloussuunnitelma 2025-2026

RAHOITUS- JA TALOUSJAOSTO 12.10.2023 § 31

Vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman valmistelua on jatkettu suunnitellusti ja palvelualueiden kolmannet talousarvioneuvottelut käytiin 20.-21.9.2023. Aluehallituksen kesäkuussa päättämä kehys on oman palvelutuotannon osalta hyvin tiukka ja näyttääkin siltä, ettei vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaesityksessä tulla saavuttamaan sitä. Aluehallituksen kesäkuussa antamassa kehyksessä erikoissairaanhoidon kustannukset on arvioitu suuremmiksi kuin HUS:n yhtymäkokouksen päättämän kehyksen mukaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle kohdentuvat erikoissairaanhoidon kustannukset, mikä mahdollistaa oman palvelutuotannon pientä kasvattamista kesäkuisesta kehyksestä. Keski-Uudenmaan pelastuslautakunta pyysi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelta lausuntoa vuoden 2024 talousarviosta. Aluehallituksen lausunnon mukaan Keski-Uudenmaan niukka rahoitus ei mahdollista vuoden 2024 talousarvioluonnoksessa esitettyä 13,8 %:n kasvua pelastustoimelle. Aluehallitus totesi, että pelastustoimen kasvuksi voidaan hyväksyä kehyksen mukainen 16,56 Me, jossa on kasvua vuoden 2023 maksuosuuteen n. 3,5 %. Valmistelun edetessä pelastuslaitoksen maksuosuutta on nostettu 17 Me:on. Alustavan tiedon mukaan pelastuslautakunta on kokouksessaan 4.10.2023 merkinnyt Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen

aluehallituksen lausunnon tiedoksi, mutta pelastustoimen talousarviovalmistelua jatketaan alkuperäisen esityksen mukaisesti, jossa Keski-Uudenmaan maksuosuus on 18,2 Me. Tätä ei ole vielä huomioitu vt. hyvinvointialuejohtajan vuoden 2024 talousarvioesitysluonnoksessa.

Vt. hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitysluonnoksessa vuoden 2024 toimintakate on n. 825,2 Me, kun se aluehallituksen kesäkuun kehyksessä oli n. 824,1 Me. Valtionrahoitus on viimeisimmän laskelman mukaan n. 2 Me heikompi kuin aluehallituksen kehyksessä ja poistoja on arvioitu n. 1 Me enemmän, joten vuoden 2024 alijäämä olisi n. 25,1 Me eli n. 4 Me suurempi kuin kehyksessä.

Rahoitus

Valtiovarainministeriö on ilmoittanut julkaisevansa uudet rahoituslaskelmat lokakuun toisella viikolla. Uudet rahoituslaskelmat eivät ole käytössä esityslistan lähtiessä, mutta niitä käydään läpi jaoston kokouksessa olettaen, että julkaisuaikatauluun ei tule muutoksia. Taloussuunnitelmassa on lähdetty siitä, että vuosien 2025 ja 2026 rahoitusta korjataan hyvinvointialueiden vuosien 2023 ja 2024 alijäämäisten tulosten vuoksi. Taloussuunnitelmassa vuoden 2025 korjaukseksi on arvioitu 35 Me ja vuoden 2026 korjaukseksi 20 Me. Aluehallituksen kesäkuussa hyväksymässä kehyksessä oli jo huomioitu rahoituksen korjausta, mutta ei näin suurena. Vuodelle 2025 arvioitu korjaus perustuu oletukseen, että hyvinvointialueiden alijäämä vuonna 2023 on yhteensä n. 1 mrd. euroa. Rahoituksen tarkistus helpottaa merkittävästi taloussuunnitelman saamista tasapainoon.

Investoinnit

Hyvinvointialueella ei ole lainanottovaltuutta vuodelle 2024. Tämä tarkoittaa sitä, että uusia investointeja tai investointeja vastaavia sopimuksia ei voida tehdä vuonna 2024. Tarkoituksena on käynnistää valtiovarainministeriön kanssa lainanottovaltuusneuvottelut. Lainanottovaltuusneuvottelujen käynnistäminen on omana asiana rahoitus- ja talousjaostossa.

Riskit

Taloussuunnitelmaluonnoksen merkittävimpinä riskeinä tunnistetaan valtionrahoitus. Koska rahoituslaskelmat päivittyvät useita kertoja taloussuunnitelman valmisteluajana, on kokonaisuuden valmistelu hyvin vaikeaa. Erikoissairaanhoidon määrärahan riittävyyteen sisältyy riskejä ja jotta taloussuunnitelmakausi saadaan tasapainoon, on välttämätöntä, että HUS:n talousarvio noudattaa HUS:n yhtymäkokouksen 15.6.2023 hyväksymää 2,2 mrd. euron kehystä. Oman palvelutuotannon vuoden 2024 talousarvio sisältää hyvinvointialueohjelman mukaisen 10,5 Me:n tuottavuustavoitteen. Palvelualueet valmistelevat parhaillaan hyvinvointialueohjelman toimeenpanosuunnitelmaa, joka tuodaan päätöksentekoon talousarvion yhteydessä. Toimeenpanosuunnitelmaa esitellään aluehallituksen laajennetussa iltakoulussa 24.10.2023 ja rahoitus- ja talousjaostossa 26.10.2023.

Toimintakatteen kasvu vuonna 2024 on n. 1,1 % vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen verrattuna. Vuonna 2025 katteen kasvu on n. 1,2 % ja vuonna

2026 n. 1,1 % edellisen vuoden talousarvioon verrattuna. Näillä toimintakatteen kasvuilla saavutetaan suunnitelmakaudella n. 0,2 Me:n kumulatiivinen ylijäämä. Mikäli toimintakatteen kasvu on suurempi tai valtionrahoitus pienempi, ei taloussuunnitelma ole tasapainossa. Hyvinvointialueohjelman tavoitteiden toteutuminen sekä konkreettiset säästötoimenpiteet (esimerkiksi palvelurakennemuutos ja tilojen käyttö) ovat välttämättömiä, jotta talous on tasapainossa vuoden 2026 lopussa.

Pelastustoimen maksuosuus on n. 1,2 Me pienempi kuin pelastuslautakunnan esityksessä. Pelastuslautakunnan esityksen huomioiminen sellaisenaan edellyttää lisää sopeutusta omasta palvelutuotannosta.

Mikäli Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ei saa lainanottovaltuutta vuodelle 2024, hyvinvointialueella ei ole mahdollista toteuttaa investointeja eikä sitoutua investointeja vastaaviin sopimuksiin. Tämä estäisi suunniteltujen tuottavuustoimien toteuttamisen esimerkiksi yhteisöllisen asumisen osalta.

Toiminnalliset tavoitteet

Viranhaltijat ovat valmistelleet talousarvion toiminnallisia tavoitteita, jotka pohjautuvat vuonna 2022 hyväksytyyn strategiaan. HUS:lle asetettavia tavoitteita on valmisteltu yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden kesken ja niitä on käsitelty johdon yhteistyökokouksessa 5.10.2023. HUS:in omistajaohjauksen tavoitteet on liitteenä. Hyvinvointialueen toiminnalliset tavoitteet esitellään jaoston kokouksessa.

Tarkastuslautakunnan lausunto lautakunnan talousarviosta

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) pykälässä 125 todetaan, että tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella aluehallitukselle esitys arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi. Aluehallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskevaksi talousarvioksi talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä. Tarkastuslautakunta on valmistellut tarkastuksen talousarvion, jonka toimintakulut vuonna 2024 on 203.950 euroa. Vt. hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitysluonnoksessa tarkastuslautakunnan toimintakulut on 157.460 euroa. Ero johtuu pääosin siitä, että tarkastuslautakunnan esitys sisältää tarkastuspäällikön rekrytoinnin. Tarkastuslautakunnan talousarvioesitys on liitteenä.

Lausuntopyynnöt talousarvioesityksestä

Vt. hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitysluonnosta käsitellään laajennetussa hallituksen iltakoulussa 24.10.2023. Rahoitus- ja talousjaosto käsittelee esitystä kokouksessaan 26.10.2023 ja pyytää tuolloin lausunnot talousarviosta lautakunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä. Lausuntoja käsitellään rahoitus- ja talousjaoston kokouksessa 23.11.2023.

Esitys

Rahoitus- ja talousjaosto merkitsee tiedoksi vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman valmistelutilanteen. Tarkempi vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaesitysluonnos ja tarkemmat palvelualuekohtaiset esitykset käydään läpi aluehallituksen laajennetussa iltakoulussa 24.10.2023.

Rahoitus- ja talousjaoston päätös 12.10.2023

Merkittiin tiedoksi.

RAHOITUS- JA TALOUSJAOSTO 26.10.2023

Valtionrahoitus

Valtiovarainministeriö julkaisi uuden rahoituslaskelman vuodelle 2024 sekä painelaskelman vuoteen 2030 saakka. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vuoden 2024 rahoitus pienei n. 7,3 Me elokuun lopussa julkaistuun laskelmaan verrattuna. Rahoituksen muuttuminen näin merkittävästi tässä vaiheessa talousarviovalmistelua ei mahdollista vastaavan summan vähentämistä palvelutuotannosta, joten rahoituksen pieneneminen kasvattaa vuoden 2024 alijäämää vastaavalla summalla.

Vuoden 2025 rahoituksen perusosa pienei n. 7,7 Me aiempaan painelaskelmaan verrattuna. Vuoden 2025 rahoitusta korjataan jälkikäteistarkastuksella vuoden 2023 tilinpäätöstietojen perusteella. Valtiovarainministeriö on arvioinut laskelmissaan, että hyvinvointialueiden vuoden 2023 yhteenlaskettu alijäämä on n. 673 Me, jolloin Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vuoden 2025 rahoituksen jälkikäteistarkastus olisi n. 23,6 Me. Hyvinvointialueiden omien ennusteiden mukaan vuoden 2023 alijäämä on 1-1,5 mrd. euroa, mikä tarkoittaisi 35,0-52,5 Me:n jälkikäteistarkastusta. Vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaluonnoksessa jälkikäteistarkastuksen suuruudeksi on arvioitu 41,0 Me.

Vuoden 2026 rahoitus on painelaskelman mukaan 892,6 Me. Vuoden 2026 rahoituksen jälkitarkastusta, joka perustuu hyvinvointialueiden vuoden 2024 tulokseen, ei ole ministeriön painelaskelmassa arvioitu ollenkaan. Hyvinvointialueiden talousjohtajilta saatujen alustavien tietojen mukaan vuoden 2024 talousarvioita valmistellaan hyvinvointialueilla reilusti alijäämäisinä. Vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaluonnoksessa vuoden 2026 jälkikäteistarkastuksen suuruudeksi on arvioitu 18,5 Me, mikä tarkoittaa hyvinvointialueiden n. 570 Me:n alijäämää vuonna 2024.

Erikoissairaanhoido

HUSin yhtymäkokous on päättänyt HUSin kehyksestä kesäkuussa 2023 ja se on 2,201 mrd. euroa. HUS esittää 23.10.2023 kokoontuvalle HUSin hallitukselle, että talouden tasapainottamiseksi esitetään neuvotteluiden käynnistämistä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa mahdollisuudesta kehyksen kasvattamiseksi 0,11 %:lla (n. 7,4 Me). Tällöin HUSin rahoituksen kasvu (huomioiden lakisääteiset tehtävämuokset, Helsingin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden sekä

HUSin alijäämäennusteet vuodelle 2023) olisi edelleen alle hyvinvointialueiden kasvun 0,8 %/0,9 % vuoteen 2023 verrattuna. HUSin hallitukselle esittämän kehityksen loppusumma olisi 2,213 mrd. euroa. Kehystä esitetään kasvatettavaksi siis alkuperäisestä yhtymäkokouksen päätöksestä n. 12,5 Me:lla.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen HUSin maksuosuuden arvioinnissa on käytetty HUSin yhtymäkokouksen hyväksymän kehityksen loppusummaa eli 2,201 mrd. euroa, jolloin Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen osuus on n. 280,1 Me, josta erikoissairaanhoidon kohdentuu n. 274,3 Me. Lisäksi erikoissairaanhoidoa ostetaan muilta toimijoilta n. 0,2 Me.

Pelastuslaitos

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on ilmoittanut 17.10.2023, että Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ensihoidon talousarvio on vuonna 2024 runsaat 1 Me alijäämäinen eikä talousarvio vastaa pelastuslaitoksen ja HUSin ensihoidon vuosineuvotteluissa käytyjä keskusteluja. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos toteaa, että alijäämän kattamiseksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen pitää vähentää ensihoitoyksiköitä tai muuttaa niitä osa-aikaisiksi HUSin ensihoidon ohjeistuksen mukaisesti. Mikäli ensihoitoyksiköiden määrää vähennetään niin se aiheuttaa muiden jäljellä jäävien ensihoitoyksiköiden kuormitusasteen nousun, minkä seurauksena ensihoidossa käytössä olevaa poikkeusluvan mukaista työaika ei ole mahdollista noudattaa. Työajan lyhentäminen aiheuttaa n. 2,5 Me:n lisäkustannukset ensihoitoon tai kolmen ensihoitoyksikön lakkauttamistarpeen. Ensihoidon 1 Me:n kasvusta Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen osuus on n. 0,52 Me.

Vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaluonnosesityksessä pelastustoimen maksuosuudeksi on arvioitu 17,64 Me, mikä on 0,56 Me pienempi kuin Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alkuperäinen esitys. Valtion 10.10.2023 julkaisemissa rahoituslaskelmissa pelastustoimen laskennallinen rahoitus on laskenut elokuun lopun laskelmista ja on nyt 18,0 Me. Mikäli ensihoidon lisäys huomioidaan, on vaje runsaat 1 Me.

Lausunnot lautakunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä

Aluehallituksen laajennetussa iltakoulussa 24.10.2023 on esitelty alustavaa vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaesitystä. Iltakoulussa on ollut aluehallituksen lisäksi lautakuntien puheenjohtajat.

Taloussuunnitteluprosessin mukaisesti lautakunnilla ja vaikuttamistoimielimillä on mahdollisuus antaa lausunto taloussuunnitelmasta. Rahoitus- ja talousjaosto pyytää lautakuntia ja vaikuttamistoimielimiä antamaan lausuntonsa siten, että lausunnot ovat jaoston käytettävissä seuraavassa kokouksessa 23.11.2023.

Taloussuunnitelman päätöksenteko

Vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaesitys käsitellään rahoitus- ja talousjaostossa 23.11.2023, aluehallituksessa 30.11.2023 ja aluehallituksen esitys aluevaltuustossa 14.12.2023.

Rahoitus- ja talousjaoston päätös 26.10.2023

Rahoitus- ja talousjaosto

- merkitsi tiedoksi vuosien 2024-2026 valmistelutilanteen
- antoi lautakunnille ja vaikuttamistoimielimille mahdollisuuden antaa lausunto taloussuunnitelmaluonnoksesta siten, että lausunnot on jaoston käytettävissä 23.11.2023 kokouksessa.

RAHOITUS- JA TALOUSJAOSTO 23.11.2023

Yleistä

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä.

Kehys

Aluehallitus hyväksyi vuoden 2024-2026 taloussuunnitelman kehysten ja talousarvion laadintaohjeen kokouksessaan 20.6.2023 § 185.

Vuoden 2024 kehysten lähtökohtana oli vuoden 2023 maaliskuun tilinpäätösennuste kuitenkin siten, että oman toiminnan ylitysuhkaa pienennettiin 5 Me:lla ja erikoissairaanhoidon ylitysuhkaa 5 Me:lla. Oman toiminnan muutos perustui rahoitus- ja talousjaoston sekä aluehallituksen päätöksiin pyytää palvelualueita etsimään ja toimeenpanemaan nopeavaikutteisia keinoja vuoden 2023 talousarviossa pysymiseksi. HUSin vuonna 2023 syntyvää alijäämää ei ole pakko kattaa hyvinvointialueilla, vaan HUS-yhtymän on mahdollista kattaa vuonna 2023 syntyvä alijäämä hyvinvointialuelain edellyttämässä määräajassa taloussuunnitelmassaan ajalla 2024-2025.

Korjatun tilinpäätösennusteen mukaisesti lukuihin vuodelle 2024 huomioitiin omassa toiminnassa 6 %:n maksutuottojen kasvu, 2,3 %:n henkilöstökulujen kasvu, 5 % kasvu palvelujen ostoihin ja muihin toimintakuluihin. Näillä muutoksilla oman toiminnan toimintakatteen kasvu korjattuun tilinpäätösennusteeseen verrattuna oli noin 3,5 % eli

18,1 Me. Erikoissairaanhoidon toimintakate oli kehyksessä n. 278,9 Me, jossa kasvua vuoden 2023 korjattuun tilinpäätösennusteeseen verrattuna oli n. 5,2 % eli n. 13,9 Me. Pelastustoimen toimintakate oli n. 16,6 Me, joka oli n. 3,5 % ja 0,6 Me vuoden 2023 tilinpäätösennustetta korkeampi. Valtionrahoitus, joka oli ministeriön huhtikuisten laskelmien mukaan 807,1 Me, ei mahdollistanut näin suurta kasvua ja kehyksessä omaan toimintaan tavoiteltiinkin vuonna 2024 n. 10,5 Me:n säästöjä. Näin ollen oman toiminnan muutos vuoden 2024 kehyksessä oli n. 1,5 % eli n. 7,6 Me vuoden 2023 maaliskuun korjattuun tilinpäätösennusteeseen verrattuna.

Vuoden 2024 alijäämä oli kehyksen mukaan n. 21,1 Me ja vuosien 2023–2024 kumulatiivinen alijäämä n. 61,1 Me.

Vuoden 2025 kehyksessä oman toiminnan lähtökohtainen kasvu oli n. 2,3 % vuoden 2024 kehykseen verrattuna. Erikoissairaanhoidon ja pelastustoimen kasvu oli n. 2 %. Hyvinvointialueohjelman toimenpiteillä tavoiteltiin kehyksessä yhteensä n. 10,5 Me:n säästöjä, joista omaan toimintaan oli kohdennettu n. 6,8 Me, erikoissairaanhoidon n. 3,5 Me ja pelastustoimeen n. 0,2 Me. Säästötavoitteet huomioiden oman toiminnan kasvu oli n. 1 %, erikoissairaanhoidon n. 0,7 % ja pelastustoimen n. 0,8 % vuoden 2024 kehykseen verrattuna.

Valtionrahoitus oli valtiovarainministeriön huhtikuisten laskelmien mukaan n. 841 Me vuodelle 2025. Kehyksessä valtionrahoitus arvioitiin kuitenkin 853,5 Me:ksi, koska ministeriöltä saadun tiedon mukaan huhtikuisisissa laskelmissa ei ollut huomioitu vuoden 2023 tilinpäätöksiin perustuvaa vuoden 2025 rahoituksen jälkikäteiskorjausta.

Vuosi 2025 oli kehyksen mukaan n. 16,7 Me ylijäämäinen. Vuosien 2023–2025 kumulatiivinen alijäämä oli n. 44,5 Me.

Vuoden 2026 kehyksessä oman toiminnan lähtökohtainen kasvu oli 2 % vuoden 2025 kehykseen verrattuna. Hyvinvointialueohjelman toimenpiteillä tavoiteltiin kehyksessä yhteensä 9,9 Me:n säästöjä, joista omaan toimintaan kohdistui n. 6,5 Me, erikoissairaanhoidon n. 3,2 Me ja pelastustoimeen n. 0,2 Me. Oman toiminnan toimintakatteen muutos oli hyvinvointialueohjelman toimenpiteet huomioiden n. 0,8 %, erikoissairaanhoidon n. 0,9 % ja pelastustoimen n. 0,8 % vuoden 2025 kehykseen verrattuna.

Valtionrahoitus oli ministeriön huhtikuisisissa laskelmissa n. 876 Me vuodelle 2026. Vastaavasti kuin vuoden 2025 kehyksessä, vuoden 2026 kehyksessä ministeriön arviota korotettiin n. 1,5 %:lla eli n. 13,5 Me:lla.

Vuosi 2026 oli kehyksen mukaan n. 44,9 Me ylijäämäinen ja siten vuosien 2023–2026 kumulatiivinen ylijäämä olisi 0,4 Me eli kehyksen mukainen taloussuunnitelma täytti hyvinvointialuelain tasapainotusvaatimuksen.

Aluehallituksen kehys on hyvin tavoitteellinen. Kehyksessä huomioitiin hyvinvointialueohjelman toimenpiteitä yhteensä n. 30,9 Me vuosina 2024–2026. Lisäksi vuoden 2023 tilinpäätösennusteen mukaista ylitysuhkaa karsittiin 10 Me:lla.

Valtionrahoituksen epävarmuus vaikeutti osaltaan merkittävästi taloussuunnitelmakehyksen laatimista.

Vuoden 2023 syyskuun tilinpäätösennuste

Vuoden 2023 syyskuun toteutuman perusteella tehdyn tilinpäätösennusteen mukaan oman toiminnan toimintakate ylittyi n. 12,4 Me, erikoissairaanhoidon n. 8,9 Me ja pelastustoimen n. 0,5 Me. Valtionrahoitus on n. 30,1 Me suurempi kuin alkuperäisessä talousarviossa. Poistojen ennuste on n. 1,6 Me suurempi kuin alkuperäisessä talousarviossa. Tämän seurauksena tilikauden tulos on 59,0 Me alijäämäinen. Tilikauden tulos on siis n. 6,7 Me parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa, mutta kehysten pohjana olleeseen tilinpäätösennusteeseen verrattuna tulos on n. 19,0 Me heikompi. Tämä lisää haastetta saada taloussuunnitelma tasapainoon.

Talousarvio 2024

Talousarviovalmistelua on hankaloittanut useaan kertaan muuttuneet valtion rahoituslaskelmat. Viimeisimmän laskelman (julkaistu 10.10.2023) mukaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoitus vuonna 2024 on n. 797,9 Me. Rahoitus heikkeni elokuun lopussa julkaistuihin laskelmiin verrattuna n. 7,3 Me ja kehysten pohjana olleisiin keväällä 2023 julkaistuihin laskelmiin verrattuna n. 9,2 Me. Kun rahoitus heikkenee näin merkittävästi talousarviovalmistelun loppuvaiheessa, on käytännössä mahdotonta saada valmisteltua talousarviota kehysten mukaiseen tilikauden tulokseen.

Vuoden 2024 toimintakate on -825,8 Me, kun se kehyksessä oli -824,1 Me. Sitovuustasojen välillä on tehty muutoksia ja samalla toimintakatetta on jouduttu kasvattamaan n. 1,7 Me:lla kehykseen verrattuna.

Oman palvelutuotannon toimintakate on n. -533,6 Me eli kasvua vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen on n. 2,6 Me eli n. 0,5 %. Tämä tarkoittaa sitä, että toimintaa on sopeutettava merkittävästi, koska em. kasvu ei kata esimerkiksi palkkojen sopimuskorotuksia, palvelujen ostojen hintojen korotuksia ja vuokrien korotuksia.

Rahoitustuotot ja -kulut on budjetoitu kehysten mukaisina eli ne ovat -0,16 Me. Koska valtionrahoitus ei riitä kattamaan toiminnan kustannuksia, joudutaan käyttämään tilapäisrahoitusta, mistä aiheutuu korkokuluja. Tämän vuoksi vuoden 2024 rahoitustuottojen ja -kulujen nettoa on kasvatettu 0,07 Me:lla vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen verrattuna.

Vuoden 2024 vuosikate on -28,0 Me. Poistoja arvioidaan kirjattavan n. 4,6 Me, joten tilikauden tulos on -32,6 Me. Vuoden 2024 jälkeen kumulatiivinen alijäämä eli vuosilta 2023 ja 2024 kertynyt alijäämä yhteensä on -91,6 Me.

Hyvinvointialueen johdon sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut - kokonaisuuden taloussuunnitelmaan on sisällytetty uusina resursseina yhteyspäällikkö, valmiuspäällikkö sekä kiinteistöihin ja investointisuunnitteluun liittyvä resurssi. Turvallisuuteen on panostettu lisäämällä vartiointipalvelumäärärahoja sekä varautumiseen liittyviä järjestelmämäärärahoja. Sarastian henkilöstö- ja talouspalvelujen ostoon varattua määrärahaa on kasvatettu. Luottotappiot tulee kirjattavaksi ensimmäistä kertaa vuonna 2024 ja talousarviossa on siihen varauduttu. Toimeentulotukimäärärahaa on myös korotettu. Työterveyshuollon määrärahaa on kasvatettu. Henkilöstön veto- ja pitovoimaa pyritään parantamaan liikunta- ja kulttuuriedun kasvattamisella 100 eurosta/henkilö 200 euroon/henkilö.

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualueella on lisätty vammaispalveluihin kaksi ohjaajaa, toinen päiväaikaisen toiminnan yksikköön ja toinen tuettuun asumiseen. Lisäksi on varattu määrärahat kahdelle uudelle sosiaalityöntekijälle. Palvelualueen toiminnallisina muutoksina kasvatetaan etähoivaa ja lisätään ikäihmisten asumispalveluissa yhteisöllistä asumista. Vammaisten palveluissa vahvistetaan henkilökohtaisen avun omaa toimintaa, tehostetaan omien yksiköiden käyttöä ja lisätään lyhytaikaisen hoidon omaa tuotantoa. Tavoitteena on panostaa digitalisaatioon ja teknologiaan mm. lääkerobotein, kuvapuhelimen ja turvahälyttimin.

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalveluissa sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluissa on varauduttu lastensuojelun sosiaalityön mitoituksen muutokseen kahden sosiaalityöntekijän lisäyksellä. Hankkeena alkanutta systeemistä työtä jatketaan ja toimintaan on varattu määrärahat perheterapeutille. Lisäksi sisäisin järjestelyin lisätään perhesosiaalityöhön kaksi sosiaalityöntekijää, Tähkään sairaanhoitaja sekä kaksi sosiaalityöntekijää jälkihuoltoon. Toiminnallisena muutoksena perheneuvolaa kehitetään soteintegraatioyksiköksi, jossa on sosiaalihuollon linja ja terveydenhuollon linja. Omana toimintana toteutettavia lastensuojeluyksiköitä lisätään.

Terveyspalveluissa ja sairaanhoidossa panostetaan jonottomaan vastaanottotoimintaan. Hoitotakuuseen vastataan palvelusetelitoiminnan avulla. Liikkuvaa sairaalatoimintaa jatketaan toimintakyvyltään heikkojen ikäihmisten hoidon tarpeen ennakoimiseksi ja päivystyskäynnin välttämiseksi, mikä tarkoittaa viiden sairaanhoitajan lisäystä. Palveluasumisen lääkäripalvelujen ostojen määrärahoja on kasvatettu asiakasmäärän kasvun vuoksi. Talousarviossa on varauduttu HUS yhteispäivystyksen (pth-päivystys) siirtoon omaksi toiminnaksi. Lisäksi on varauduttu mammografiakustannusten nousuun ja valmiusvaraston ylläpitämiseen.

Taloussuunnitelmavuodet 2025–2026

Vuosina 2023 ja 2024 syntyvä alijäämä on katettava vuoden 2026 loppuun mennessä ja taloussuunnitelman on oltava tasapainossa eli vuosien 2023-2026 kumulatiivisen tuloksen on oltava ≥ 0 . Kumulatiivinen alijäämä vuoden 2024 lopussa on vuoden 2023 tilinpäätösennusteen ja vuoden 2024 talousarvion perusteella 91,6 Me. Tämän vuoksi vuosien 2025 ja 2026 ylijäämän on oltava vähintään saman verran, jotta taloussuunnitelma täyttää lainsäädännön vaatimukset.

Taloussuunnitelmassa toimintakatteen kasvu on 1,2 % vuonna 2025 ja 1,1 % vuonna 2026. Kasvu on hyvin pieni ja edellyttää kustannusten kasvun hillitsemistä. Tähän pyritään hyvinvointialueohjelman toimenpitein sekä alkuvuodesta 2024 päätöksentekoon tulevalle palvelujen verkostosuunnitelmalla.

Vuoden 2025 valtionrahoitukseen vaikuttaa hyvinvointialueiden vuoden 2023 tilikauden tulos. Vuoden 2025 rahoituksen korjauksen suuruudeksi on arvioitu 41 Me. Tämä perustuu arvioon, jossa hyvinvointialueiden vuoden 2023 alijäämä olisi yhteensä vajaat 1,2 mrd. euroa. Rahoituksen kasvu vuonna 2025 olisi korjauserä huomioiden n. 8,8 % vuoden 2024 rahoitukseen verrattuna.

Vuodelle 2026 rahoituksen korjauksen suuruudeksi on arvioitu 18,5 Me, mikä tarkoittaisi hyvinvointialueiden n. 570 Me:n alijäämää vuonna 2024. Taloussuunnitelman valmistelua on vaikeuttanut merkittävästi rahoitusmallin jälkijättöisyys ja alati muuttuvat rahoituslaskelmat.

Taloussuunnitelman (vuodet 2023-2026) kumulatiivinen ylijäämä on n. 0,2 Me. Mikäli vt. hyvinvointialuejohtajan vuosien 2024-2026 taloussuunnitelmaan esitetään muutoksia, on huomioitava taloussuunnitelman tasapainovaade eli vuosien 2023-2026 kumulatiivisen tuloksen on oltava suurempi tai yhtä suuri kuin 0 euroa.

Lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausunnot

Rahoitus- ja talousjaosto antoi 26.10.2023 kokouksessaan lautakunnille ja vaikuttamistoimielimille mahdollisuuden antaa lausunto vuosien 2024-2026 taloussuunnitelmasta.

- Palvelujen järjestämisen lautakunta käsitteli taloussuunnitelmaa jo ennen rahoitus- ja talousjaoston kokousta eli 24.10.2023 ja merkitsi laadintatilanteen tiedoksi.
- Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunta on käsitellyt taloussuunnitelmaa kokouksessaan 1.11.2023 ja merkinnyt sen tiedoksi.
- Vaikuttamistoimielimet eivät ole käsitelleet taloussuunnitelmaa.

Tarkastuslautakunta on tehnyt oman talousarvioesityksen vuodelle 2024 kokouksessaan 27.9.2023 § 89.

Päätöksenteko

Talousarviovalmistelun vaiheita on käsitelty prosessin kuluessa rahoitus- ja talousjaoston kokouksissa sekä aluehallituksen että aluevaltuuston seminaareissa.

Rahoitus- ja talousjaosto käsittelee vt. hyvinvointialuejohtajan taloussuunnitelmaa kokouksessaan 23.11.2023. Aluehallitus tekee oman taloussuunnitelmaesityksensä aluevaltuustolle kokouksessaan 28.11.2023 ja aluevaltuusto päättää talousarviosta kokouksessaan 14.12.2023.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto päättää esittää aluehallitukselle, että se esittää edelleen aluevaltuustolle vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman hyväksymistä vt. hyvinvointialuejohtajan esityksen mukaisesti.

Lisäksi rahoitus- ja talousjaosto päättää valtuuttaa rahoitus- ja talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

§ 45**Vuosien 2025-2028 Investointisuunnitelma**

KEUHDno-2023-4063

Valmistelija / lisätiedot:

Laura Aittola

laura.aittola@keusote.fi

laskentapäällikkö

Liitteet

1 Investointisuunnitelma 2025-2028

Perustelut

Hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma, mikä sisältää tiedot seuraavaa tilikautta seuraavien neljän vuoden aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista.

Investointisuunnitelma on valmisteltu vuosille 2025–2028. Suunnitelmassa on esitetty erikseen sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelma sekä pelastustoimen osasuunnitelma. Investointisuunnitelma on jaoteltu pysyviin vastaaviin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin. Pysyvien vastaavien kokonaisuus sisältää suunnitelmakaudella ainoastaan ICT-investointeja. Investointeja vastaavat sopimukset sisältävät rakennuksiin liittyvät uudet vuokrasopimukset sekä kaluston ja laitteiden leasing-sopimukset.

Suunnitelmakauden merkittävimpiä ICT-investointeja ovat yhtenäisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän konsolidointi, tietoaltaan ja tiedolla johtamisen kehittäminen, hoitajakutsujärjestelmä, vanhojen asiakas- ja potilastietojärjestelmien Kanta-arkistointi, digi- ja älykkäät palvelupolut sekä asiakasohjauksen työvälineiden kehittäminen. Useat ICT-investoinnit ovat jatkoa jo aiemmin aloitetuille hankkeille. Tarkempi erittely ICT-investointikokonaisuudesta on esitetty investointisuunnitelmassa. ICT-investoinnit ovat yhteensä vuonna 2025 n. 6 Me; vuonna 2026 n. 7,9 Me; vuonna 2027 n. 6,3 Me ja vuonna 2028 n. 2,3 Me.

Investointeja vastaavia sopimuksia ovat uudet vuokrasopimukset sekä laitteiden ja kaluston leasingsopimukset. Vuokratiloista investointisuunnitelmassa on esitetty uusien tilojen vuokravastuiden kokonaismäärä sille vuodelle, jona sitoumus on tehty. Investointisuunnitelma sisältää uuden vuokrasopimuksen yhteisöllisen asumisen palveluyksikköön Hyvinkäälle. Yksikön on tarkoitus valmistua ja tulla palvelukäyttöön alkuvuonna 2025. Vuosittaiset vuokratustannukset ovat arviolta n. 800 000 € ja arvioitu sitoutumisaika on 20 vuotta. Kokonaissitoutumissumma on täten 16 M €. Kyseinen yksikkö toteutetaan osana hyvinvointialueohjelmaan kuuluvaa palvelurakenteen keventämistä ikäihmisten asumispalveluissa. Uudet paikat tulevat korvaamaan ostettuja asumispalveluja ikäänntyneille.

Laite- ja kalustohankinnat tehdään pääasiassa leasing-rahoituksella. Uuden yhteisöllisen asumisen yksikön kalustamiskustannuksiksi on arvioitu n. 200 000 € ja Tuusulassa sijaitsevan hyvinvointikeskuksen kalustamiskustannuksiksi 5 Me vuodelle 2026. Leasing-rahoituksella hankitaan lisäksi mm. ajoneuvoja sekä ICT-laitteita. Neljän vuoden suunnitelmakauden laite- ja kalustohankinnat ovat yhteensä arviolta noin 7,2 Me.

Pelastustoimen osasuunnitelmassa investointeja vastaavissa sopimuksissa on vuonna 2027 Mäntsälän paloasema. Paloasema ollaan ottamassa käyttöön vuonna 2027 ja sopimuksen arvoksi on arvioitu 15 Me.

Suunniteltujen investointien toteuttamiseen ei ole tarpeen ottaa lainaa, koska Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vuosikate on taloussuunnitelman mukaan positiivinen vuodesta 2025 alkaen.

Hallintosäännön mukaan palvelujen järjestämisen lautakunta antaa lausunnon investointisuunnitelmasta. Lautakunnan kokous on 27.11.

Liitteenä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelma vuosille 2025–2028.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Rahoitus- ja talousjaosto esittää aluehallitukselle, että aluehallitus esittää edelleen aluevaltuustolle vuosien 2025-2028 investointisuunnitelman hyväksymistä.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Muutoksenhakukielto

§40, §41, §42, §43, §44, §45

Muutoksenhakukielto**Muutoksenhakukielto**

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä

- päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (hyvinvointialuelaki 141 §),
- hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (laki oikeudenkäynnistä hallintotuomioistuimissa 6§),
- päätöksestä, josta lainsäädännön nojalla ei voi hakea muutosta (lainkohta mainittava erikseen päätöksen perusteluissa) tai
- hankintapäätöksestä, jota ei tehdyn hankinta-oikaisun johdosta muuteta (hankintalaki 126 § ja 132 §).